

Saaremaa koolinõunik

JUHAN KOPPEL

(Üks hilinenud juubelikirjutis)

o Heino Kermik o

5.

Lugesin, naersin, elasin kalendritest. Kuid kas seda kauaks jätkus? Otsa sai seegi ja siis tuli kord Suure «Piibli» kätte, mida ema korraldusel läbi hakkasin lugema, et leida, mis ka see raamat räägib, nagu ema soovis. Seda tehes hakkasin aga pea silmitsema, palju mul veel lugeda on, ja palju loetud on. Asi näis igavikuni kestvat, kuni ühest mustast kaanest teise jõuan — ja see tunne ajas himu ära. Poiss ei tahtnud enam lugeda; saab suuremaks, läheb laisemaks ja kangekaelsemaks nagu teised kodukondsed ütlesid. Milles oli põhjus, aga piibli poole enam kolajat ei tõmmanud. Nuuskisin veel mööda nurke, leidis veel «Siioni teekäijad» ja «Joulujutlused» ning natuke muud sarnast. Kuid kalendrisi otsisin asjata. Nutsin ja nuuskisin — asjata. Niipalju minu esimesest kultuuriilmast.

KOOLINÕUNIKU RINGKÄIKUDE PÄEVIKUST (1930-ndad)

Pärsama 22. apr. I—VI kl. 2 kompl. Juh. Kusta Vaher.

Emakeel I+II+III kl. õp. K. Vaher. Vihud, käekiri — rahuldavad. Laste teadmised — rahuldavad. Lugemine — rahuldav.

Pamma 23. apr.

1. On ilma loata hakanud kell 8, nii et ei näe esimest tundi.

2. Lapsed ei tereta ega vasta ka teretamisele.

3. Klassi uksele (vanemas komplektis) on maali sisse kritseldatud õige nähtavalt roppust (Puts).

Laugu 24. apr.

Matem.: II+IV kl. õp. A. Urban. Täiesti rahuldavad teadmised. Õpilased töökad ja hea vaimuga klass. Pääaegu tugev klass.

Eikla 30. apr.

Matem. IV+V+VI kl. õp. (?) Avaldab, et V kl. olla tugev, VI ja IV jälle nõrgad. Jätab siis ka V kl. vabaks ja saadab tugevaima tüdruku tahvlile. Paistab mehaaniline töö, mõte ei tööta, ei üldse, mitte ühe küsimisele ei saa vastust pea kogu klassilt. «Leida silindri läbimõõt ja põhjapindala, kui antud ruumala ja kõrgus.» See ülesanne on juba ülesantud ja nagu pärast selgub, ka vihkudes valmis, kuid tahvil ei oska; ei mingit põhjendust kogu klassilt. — Pööraselt palju aega läheb iga küsimusega. (——) Ka IV kl. on kümnendmurru tundmises armetu.

— Vihkudes on aga sootu teine pilt: tööd tehtud rohkesti, korralikult ja õieti, nii et suuline nõrkus jäi mõistatuseks...

Mõntu 7. mail. I—VI, 4 kompl. Ed. Aru.

Emakeel I kl. õp. Ed. Aru. Päris tugev klass.

Kõrkvere 13. mail. I—VI kl. 2 kompl. Juhat. Vassili Pukk.

Laulmine IV kl. õp. prl. Väli Veera. Poisid pole energiliselt asja kallal — mitmed vahivad niisama omaette lauale, muigavad, pöörduvad vaatama siia sinna. — Õp. hoidub harmooniumi tarvitamast — ainult hääle võtab, siis häälega. — Ka õpitav. laulud ei kõla küllaldaselt julgelt, kindlalt. — Kuid kõige eest võib siis 3 ära panna. (——) Väga ebaratsionaalselt on laudad paigutatud, taga on ruumi küll, laudade vahelt ei pääse läbi ja ees ka veel ruumi küll...

Emakeel. III kl. hakkab lugema. Lugemine selge. Aga arenemata — tuleb ette sõna «ei lubanud puutuda». Poiss loeb: puudutada, siis puuduta, viimaks puutuda. Küsin, mis liiki sõna see on, kas pöörd sõna, nimisõna või omadussõna. Vaikus, vaatlemine siia-sinna, viimaks vastus: nimisõna! — Üks tõstab nüüd käe, teised mitte. See ütleb, et pöörd sõna ja et on olemas puuduma ja puutuma ja et tähendus ei ole üks. Aga mis tähendab — ei tea — ja ka terve klass ei tea. — Lugemine on tasa, oma vati kurgu-august sisse, nii et sellest pobisemisest aru ei saa. — Õpetaja (?) ebapedagoogiline, noriv, südametäit või põlgust lapse kohta väljendava tooniga, ja sündmatud märkused: sa kodus lugenud, see pole kellegi lugemine! «No mis sul siis on ometi!» Lugemise juures ei selgita õp. mitte midagi — sellest muidugi ka arenematus ja asjaga kursisolematus. (——)

Üldse on kooli vaim väsinud ja natuke tülpinud. Paistab, et parema meelega ei tahetaks tööd, tehakse seda vaid vastumeelt. — Kool on teinud suure sammu tagasi.

Tagala 12. II. I—VI kl. 5 kompl. Joh. Laul.

Matem. V+VI kl. õp. A. Saabas. VI kl. protsendi leidm. arvust. Hea. V kl. — murru jagamine murruga — Hea.

Emakeel V+VI kl. õp. Herman Matiesen. Väga kena tund. Grammatilised harjutused asjalikult täidetud, korralikud vihud. Mõned lapsed teevad siiski õigekirjavigu VI klassis (kautne).

Emakeel III kl. õp. Margot Koel. Väga hää tund. Käänete selgitamine suuliselt. Vihkudes liialt vigu ei ole.

(Lõpp)